Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Lakiosasto/Marjaana Lundqvist 8.11.2018

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Asiantuntijalausunto 8.11.2018

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI ASUMISPERUSTEISESTA SOSIAALITURVASTA RAJAT YLITTÄVISSÄ TILANTEISSA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Hallituksen esitystä koskevassa luonnoksessa ehdotettu asumisperusteista sosiaaliturvaa koskevan lainsäädännön uudistaminen ja selkeyttäminen on tarpeellista ja kannatettavaa. Eläketurvakeskus on osallistunut lainvalmisteluun.

Esitetyt muutokset eivät suoraan koske työeläkejärjestelmää tai Eläketurvakeskusta.

Eläketurvakeskuksella on toimivalta ratkaista henkilöön sovellettava sosiaaliturvalainsäädäntö tietyissä tilanteissa EU:n sosiaaliturva-asetusten 883/2004 ja 987/2009 tai kahdenvälisten sosiaaliturvasopimusten perusteella (mm. lähetetyt työntekijät ja yrittäjät, työskentely kahdessa tai useammassa EU-maassa). Tässä ratkaisutoiminnassa Eläketurvakeskus ei suoraan sovella nykyistä soveltamisalalakia tai esitettyä lakia asumiseen perustuvasta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa, mutta tekee läheistä yhteistyötä Kelan kanssa lain soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa. Esimerkiksi tietoa siitä, onko henkilöllä oikeus asumisperusteisiin etuuksiin, käytetään osana Eläketurvakeskuksessa tehtävää päätöksentekoprosessia. Muutos edellyttää, että Eläketurvakeskus ja Kela sopivat erilaisista uusista menettelytavoista. Muutokset edellyttävät myös muutoksia Eläketurvakeskuksen soveltamisohjeisiin.

Muutoksilla saattaa olla vaikutuksia myös käsittelyjärjestelmään, jolla Eläketurvakeskus antaa ns. lähetetyn työntekijän todistukset.

Ehdotetuilla muutoksilla ei lähtökohtaisesti ole vaikusta henkilön työeläketurvaan rajat ylittävissä tilanteissa, koska työntekijän/yrittäjän työeläketurva määräytyy työeläkelakien mukaan Näihin säännöksiin ei ole ehdotettu muutoksia.